

[Lars Emil Johansen]

slag, hr. Steen Folke kritiserer ikke er med i lovforslaget, er fremsat af siumut, og vi står stadig ved det hele. På denne baggrund er der intet mærkeligt i, at jeg også er enig i hr. Steen Folkes betragtning om, at hjemmestyret kunne være blevet meget bedre, hvis flertallet i kommissionen havde haft mere interesse for det grønlandske folks ve og vel end for at pleje diverse, os uvedkommende interesser.

Trods alt dette kan jeg imidlertid ikke slutte mig hr. Steen Folkes endelige konklusion, nemlig at stemme nej til lovforslaget. Det skyldes som sagt ikke, at jeg er uenig i hans præmisser, hans forudsætninger, derimod, at jeg og mit parti, siumut, har været nødt til også at overveje konsekvenserne ved et nej. Det har vi alvorligt gjort. Vi har måttet veje for og imod – hr. Steen Folke vejer kun imod, det er hans privilegium. Han kan åbenbart tillade sig kun at se på de politiske principper, men her synes jeg, han har stillet sig en alt for nem opgave. Hvor hr. Steen Folke nøjes med at opremse den uhyggelige og triste liste over alle de progressive siumutforslag, som ikke er indeholdt i det foreliggende lovforslag, så har vi været nødt til også at vurdere det grønlandske folks udviklingsmuligheder, hvis status quo skulle fortsætte. Det har tilsyneladende ikke bekymret hr. Steen Folke. Der er i hans mindretalsudtalelse ikke ét eneste forslag til et alternativ. Han kan omkostningsfrit fastholde en alt eller intet-politik; det kan og vil vi ikke.

Jeg føler ingen taknemlighed over det hjemmestyre, vi får, hvis dette lovforslag vedtages. Vi har blot fået nogle af vore soleklare rettigheder som et folk tilgodeset, og jeg tror, Danmark ville have svært ved at leve med at have accepteret mindre. Det må være svært nok at leve med, hvad der ligger på bordet her. Men når dette er sagt, så er jeg heller ikke i tvivl om, at der er tale om et fremskridt, et afgørende fremskridt i forhold til status quo, et fremskridt, som giver os nogle selvstændige udviklingsmuligheder, nogle muligheder for at afbøde de værste konsekvenser af den hidtidige danske Grønlandspolitik, en platform, vi kan bruge til fortsat politisk udvikling.

Jeg betragter langt fra lovforslaget som et endemål, jeg ser det som et redskab i en proces, en proces, der kan føre det grønlandske folk væk fra den tilskuerrolle, det har været

henvist til, og som kan føre til en øget selvstændig udvikling erhvervsmæssigt, uddannelsesmæssigt og kulturelt. Vi får mulighed for at skabe relevante grønlandske uddannelser, vi får mulighed for at skabe en erhvervsudvikling, der er mere gavnlig for den grønlandske befolkning, vi får mulighed for at genskabe respekt om det at være grønlander.

Det bliver et stort arbejde, og der vil være mange overgangsproblemer, for det er da rigtigt, som hr. Steen Folke skriver i sin mindretalserklæring, at det produktionsapparat, vi overtager, nærmest er en kolos på lerbødder. Men hvad er alternativet? Ville vi få et bedre apparat, hvis vi ventede? Jeg tror det ikke. Jeg tror ikke, at det grønlandske folks interesser på nogen måde ville være bedre tilgodeset, hvis vi i dag stemte nej til hjemmestyre. De menneskelige omkostninger ved at vente under dansk ledelse er ganske enkelt alt for store, det ved vi, det har vi set, det har vi følt. Måske er det forskellen på os og hr. Steen Folke, at det har han ikke.

Vi har ikke opgivet et eneste af vore krav. Under pres fra overmagten har vi blot måttet indse, at vi må vente med at få dem opfyldt. Vi har f. eks. ikke solgt ejendomsretten til Grønlands undergrund; sådan har nogle, også hr. Steen Folke, udlagt det. Vi har ikke afstået noget som helst, og i vore øjne har vi fortsat den ejendomsret, vi altid har haft. Det lovforslag, der ligger på bordet i dag, siger blot, at vi foreløbig kun har kunnet få flertal her i folketinget for en anerkendelse af, at vi har grundlæggende rettigheder. Men vi vil ikke vente med at komme videre, indtil alt er opnået. Vi må videre, og det er jeg og siumut overbevist om at vi kan komme med denne den mindst ringe ordening. Jeg ved ikke, om hr. Steen Folke tror det, men jeg finder ingen tegn på, at fremtiden vil byde på bedre resultater, hvis vi blot ventede. Hvem skulle sikre dem? Ganske vist er Grønlandsministeren også kirkeminister, men jeg tror, vi skal satse mere på vor egen styrke, og den vil kun blive større og større. Som sagt, det er en proces. Det selvstændige grønlandske samfund opstår ikke fra dag til dag, og det indføres ikke kun via oplæg i en kommission. Det opstår kun gennem en udvikling i folket, og hjemmestyret er et trin i denne udvikling, en mulighed for at komme videre. Det grønlandske folk har ikke fået mange sådanne muligheder, og vi har ikke råd til at sige nej.